

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. birželio 30 d.
(OR. en)

11152/23

ECOFIN 677
UEM 211
SOC 502
EMPL 353
COMPET 697
ENV 776
EDUC 289
RECH 321
ENER 412
JAI 923
GENDER 153
ANTIDISCRIM 147
JEUN 191
SAN 428

PRANEŠIMAS

---

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Nuolatinųjų atstovų komitetui / Tarybai

Ankstesnio

dokumento Nr.: 9847/1/23 REV 1

Komisijos dok. Nr.: COM(2023) 621 final

Dalykas: TARYBOS REKOMENDACIJA dėl Lenkijos 2023 m. nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2023 m. Lenkijos konvergencijos programos

---

Delegacijoms pridedamas pirmiau nurodytas Komisijos rekomendacija (COM(2023) 621 final) grindžiamas Tarybos rekomendacijos projektas, kurį apsvarstė Taryba ir Europos Vadovų Taryba.

TARYBOS REKOMENDACIJA

... m. ... d.

dėl Lenkijos 2023 m. nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2023 m. Lenkijos konvergencijos programos

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 9 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadą,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

---

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

- (1) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241², kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (toliau – Priemonė). Pagal Priemonę valstybėms narėms teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. Sąjungos finansuojama fiskalinė paskata. Pagal Europos semestro prioritetus Priemonė prisidedama prie ekonomikos bei įtraukaus atsigavimo ir tvarių bei augimą skatinančių reformų ir investicijų įgyvendinimo, visų pirma reformomis ir investicijomis siekiant skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir didinti valstybių narių ekonomikos atsparumą. Ja taip pat padedama stiprinti viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, gerinti teritorinę sanglaudą Sąjungoje ir remti tolesnį Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą. 2022 m. birželio 30 d., laikantis Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnio 2 dalies, atnaujintas pagal Priemonę kiekvienai valstybei narei skiriamas didžiausias finansinis įnašas;

---

² 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

- (2) 2022 m. lapkričio 22 d. Komisija priėmė 2023 m. metinę tvaraus augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2023 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. 2023 m. kovo 23 d. Europos Vadovų Taryba pritarė 2023 m. metinėje tvaraus augimo apžvalgoje išdėstytiems prioritetams, grindžiamiems keturiais konkurencingo tvarumo aspektais. 2022 m. lapkričio 22 d. Komisija pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011³ taip pat priėmė 2023 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Lenkija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, kuriose gali būti susidaręs disbalansas arba gali kilti jo susidarymo rizika. Nuodugnios apžvalgos kaip tokios atlikti nereikės. Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos ir pasiūlymą dėl 2023 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. 2023 m. gegužės 16 d. Taryba priėmė Rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos⁴ ir 2023 m. kovo 13 d. – bendrą užimtumo ataskaitą;
- (3) nors Sąjungos šalių ekonomika demonstruoja didelį atsparumą, geopolitinės aplinkybės ir toliau daro neigiamą poveikį. Kadangi Sąjunga tvirtai remia Ukrainą, Sąjungos ekonominės ir socialinės politikos darbotvarkėje daugiausia dėmesio skiriama neigiamo sukrėtimų energetikos srityje poveikio tiek pažeidžiamiems namų ūkiams, tiek įmonėms mažinimui trumpuoju laikotarpiu ir tolesnėms pastangoms įgyvendinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas, remti tvarų ir integracinį augimą, apsaugoti makroekonominį stabilumą ir didinti atsparumą vidutinės trukmės laikotarpiu. Joje taip pat daug dėmesio skiriama Sąjungos konkurencingumo ir našumo didinimui;

---

³ 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25).

⁴ 2023 m. gegužės 16 d. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos (OL C 180, 2023 5 23, p. 1).

- (4) 2023 m. vasario 1 d. Komisija paskelbė komunikatą „Žaliojo kurso pramonės planas poveikio klimatui neutralizavimo amžiui“ (toliau – Žaliojo kurso pramonės planas). Žaliojo kurso pramonės planu siekiama didinti neutralaus poveikio klimatui Sąjungos pramonės konkurencingumą ir remti greitą perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos. Planas papildo pagal Europos žaliąjį kursą ir planą „REPowerEU“ dedamas pastangas. Juo taip pat siekiama sukurti palankesnę aplinką, kurioje būtų plėtojami Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir produktų gamybos pajėgumai, kurių reikia Sąjungos plataus užmojo klimato srities tikslams pasiekti, taip pat užtikrinti prieigą prie atitinkamų svarbiausių žaliavų, be kita ko, įvairinant tiekimo šaltinius, tinkamai naudojant geologinius išteklius valstybėse narėse ir maksimaliai didinant žaliavų perdirbimą. Žaliojo kurso pramonės planas grindžiamas keturiais ramsčiais: nuspėjama ir supaprastinta reglamentavimo aplinka, galimybėmis sparčiau gauti finansavimą, įgūdžių stiprinimu ir atvira prekyba siekiant atsparių tiekimo grandinių. 2023 m. kovo 16 d. Komisija taip pat paskelbė komunikatą „Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.“, kuriame dėmesys sutelktas į devynis vienas kitą stiprinančius veiksnius ir tikslą sukurti augimą skatinančią reglamentavimo sistemą. Jame nustatyti politikos prioritetai, kuriais, siekiant ilgalaikio Sąjungos ir jos valstybių narių konkurencingumo, skatinama aktyviai vykdyti struktūrinius patobulinimus, tinkamai orientuotas investicijas ir reglamentavimo priemones. Toliau pateikiamos rekomendacijos padeda šiuos prioritetus įgyvendinti;

- (5) 2023 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau evoliucionuoja atsižvelgiant į Priemonės įgyvendinimą. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, vis dar itin svarbu visiškai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nes jais atsižvelgiama į visas atitinkamas pastaraisiais metais konkrečioms šalims pateiktas rekomendacijas arba didelę jų dalį. 2019, 2020 ir 2022 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra tiek pat aktualios ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planams, kurie peržiūrėti, atnaujinti arba iš dalies pakeisti pagal Reglamento (ES) 2021/241 14, 18 ir 21 straipsnius;
- (6) 2023 m. vasario 27 d. priimtu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/435⁵ (toliau – „REPowerEU“ reglamentas) siekiama greitai laipsniškai panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro importo. Taip bus prisidėta prie Sąjungos energetinio saugumo ir jos energijos šaltinių įvairinimo, kartu didinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, energijos kaupimo pajėgumus ir energijos vartojimo efektyvumą. „REPowerEU“ reglamentu valstybėms narėms suteikiama galimybė į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukti naują skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima finansuoti pagrindines reformas ir investicijas, kurios padės pasiekti „REPowerEU“ tikslus. Tos reformos ir investicijos taip pat padės didinti neutralaus poveikio klimatui Sąjungos pramonės konkurencingumą, kaip nurodyta Žaliojo kurso pramonės plane, ir atsižvelgti į 2022 m. ir, kai taikytina, 2023 m. konkrečioms valstybėms narėms pateiktas su energetika susijusias rekomendacijas. „REPowerEU“ reglamentu nustatoma naujos kategorijos negražintina finansinė parama, kurią valstybės narės gali gauti, kad galėtų finansuoti naujas su energetika susijusias reformas ir investicijas, numatytas jų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose;

---

⁵ 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB (OL L 63, 2023 2 28, p. 1).

- (7) 2023 m. kovo 8 d. Komisija priėmė komunikatą, kuriame pateikė 2024 m. fiskalinės politikos gaires (toliau – 2023 m. kovo 8 d. komunikatas). Juo siekiama padėti valstybėms narėms parengti stabilumo ir konvergencijos programas ir taip sustiprinti politikos koordinavimą. Jame priminta, kad Stabilumo ir augimo pakte nustatytos bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymas baigsis 2023 m. pabaigoje. Komisija paragino 2023–2024 m. vykdyti fiskalinę politiką, kuria užtikrinamas vidutinės trukmės skolos tvarumas ir tvariai didinamas potencialus augimas, ir paragino valstybes nares savo 2023 m. stabilumo ir konvergencijos programose nustatyti, kaip jų fiskaliniais planais bus užtikrinta, kad vidutinės trukmės laikotarpiu būtų laikomasi Sutartyje nustatytos 3 % bendrojo vidaus produkto (BVP) pamatinės vertės ir kad skola būtų patikimai bei nuolat mažinama arba išliktų apdiraus lygio. Komisija taip pat paragino valstybes nares laipsniškai nutraukti nacionalines fiskalines priemones, nustatytas siekiant apsaugoti namų ūkius ir įmones nuo energijos kainų sukkelto sukrėtimo, pradedant nuo mažiausiai tikslingų priemonių. Ji nurodė, kad jei dėl atsinaujinusio su energijos kainomis susijusio spaudimo reikėtų pratęsti paramos priemonių taikymą, valstybės narės tokias priemones turėtų tikslingiau taikyti pažeidžiamiems namų ūkiams ir įmonėms. Komisija pareiškė, kad fiskalinės rekomendacijos bus kiekybiškai įvertintos ir diferencijuotos. Be to, kaip pasiūlyta 2022 m. lapkričio 9 d. jos komunikate dėl ES ekonomikos valdymo sistemos reformos gairių, fiskalinės rekomendacijos bus suformuluotos remiantis grynosiomis pirminėmis išlaidomis. Ji rekomendavo, kad visos valstybės narės ir toliau išsaugotų nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas ir užtikrintų veiksmingą Priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšų panaudojimą, ypač atsižvelgdamos į žaliosios bei skaitmeninės pertvarkų ir atsparumo didinimo tikslus. Komisija nurodė, kad, laikydamasi esamų teisinių nuostatų ir remdamasi 2023 m. galutiniais duomenimis, 2024 m. pavasarį ji Tarybai pasiūlys pradėti deficito kriterijumi grindžiamas perviršinio deficito procedūras;

- (8) 2023 m. balandžio 26 d. Komisija pristatė pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais įgyvendinama visapusiška Sąjungos ekonomikos valdymo taisyklių reforma. Pagrindinis pasiūlymų tikslas – stiprinti valstybės skolos tvarumą ir skatinti tvarų bei integracinį ekonomikos augimą visose valstybėse narėse įgyvendinant reformas ir investuojant. Savo pasiūlymais Komisija siekia didinti nacionalinę atsakomybę, supaprastinti sistemą ir labiau orientuotis į vidutinės trukmės laikotarpį, kartu užtikrinant veiksmingą ir darnesnę vykdymo užtikrinimą. Kaip teigiama 2023 m. kovo 14 d. Tarybos išvadose dėl ES ekonomikos valdymo sistemos reformos gairių, tikslas – teisėkūros darbą užbaigti 2023 m.;
- (9) 2021 m. gegužės 3 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Lenkija Komisijai pateikė savo nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnį Komisija, vadovaudamasi to reglamento V priede išdėstytomis vertinimo gairėmis, įvertino ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną. 2022 m. birželio 17 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą dėl Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo⁶. Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnio 5 dalį Komisijos priimamo sprendimo, kad Lenkija patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tarpinės ir siektinos reikšmės pasiektos patenkinamai, ankstesniosios turi likti nepanaikintos;

---

⁶ Dok. ST 9728/2022 INIT; ST 9728/2022 ADD 1.

- (10) 2023 m. balandžio 27 d. Lenkija pateikė 2023 m. nacionalinę reformų programą, o pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 8 straipsnio 1 dalį – 2023 m. konvergencijos programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, darbotvarkė ir programa vertintos kartu. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį 2023 m. nacionalinė reformų programa taip pat atspindi Lenkijos du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas;
- (11) 2023 m. gegužės 24 d. Komisija paskelbė 2023 m. Lenkijos ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Lenkijos padaryta įgyvendinant atitinkamas 2019–2022 m. Tarybos priimtas jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis ta analize, šalies ataskaitoje nurodytos spragos, palyginti su tais uždaviniais, kurie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane sprendžiami tik iš dalies arba nesprendžiami, taip pat nauji ir kylantys uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Lenkijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;

- (12) remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis, Lenkijos valdžios sektoriaus deficitas padidėjo nuo 1,8 % BVP 2021 m. iki 3,7 % 2022 m., o valdžios sektoriaus skola sumažėjo nuo 53,6 % BVP 2021 m. pabaigoje iki 49,1 % 2022 m. pabaigoje. 2023 m. gegužės 24 d. Komisija paskelbė pranešimą pagal Sutarties 126 straipsnio 3 dalį. Tame pranešime aptarta Lenkijos biudžeto būklė, nes šalies valdžios sektoriaus deficitas 2022 m. viršijo Sutartyje nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę. Pranešime padaryta išvada, kad deficito kriterijus nėra įvykdytas. Vadovaudamasi savo 2023 m. kovo 8 d. komunikatu, Komisija 2023 m. pavasarį nesiūlė pradėti naujų perviršinio deficito procedūrų. Komisija vėliau nurodė, kad, remdamasi 2023 m. galutiniais duomenimis, 2024 m. pavasarį ji Tarybai pasiūlys pradėti deficito kriterijumi grindžiamas perviršinio deficito procedūras. Lenkija turėtų į tai atsižvelgti vykdydama savo 2023 m. biudžetą ir rengdama savo 2024 m. biudžetą;
- (13) valdžios sektoriaus balansui poveikį padarė fiskalinės politikos priemonės, priimtose siekiant sušvelninti ekonominę ir socialinę energijos kainų kilimo poveikį. 2022 m. tokios pajamos mažinančios fiskalinės politikos priemonės apėmė sumažintus pridėtinės vertės mokesčio tarifus ir akcizus energijai ir kurui, o tokios išlaidas didinančios fiskalinės politikos priemonės apėmė pinigines subsidijas ir viršutinę elektros energijos kainų ribą namų ūkiams ir dujų sąnaudų subsidijas įmonėms. Komisijos vertinimu, 2022 m. šių priemonių grynas poveikis biudžetui sudarė 1,9 % BVP. Valdžios sektoriaus balansui poveikį taip pat daro iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo biudžeto išlaidos, kurios, kaip apskaičiuota, 2022 m. sudarė 0,5 % BVP. Kartu, apskaičiuotosios su COVID-19 krize susijusių laikinų neatidėliotinių priemonių išlaidos 2022 m. sumažėjo iki 0,7 % BVP, palyginti su 2,4 % 2021 m.;

- (14) 2021 m. birželio 18 d. Taryba rekomendavo Lenkijai 2022 m.⁷ laikytis remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos krypties, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės suteiktą postūmį, ir išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas;
- (15) remiantis Komisijos skaičiavimais, 2022 m. fiskalinės politikos kryptis⁸ buvo remiamojo pobūdžio (-3,0 % BVP), kaip rekomendavo Taryba. Kaip rekomendavo Taryba, Lenkija toliau rėmė ekonomikos atsigavimą vykdydama pagal Priemonę finansuojamas investicijas. Priemonės dotacijomis ir kitų Sąjungos fondų lėšomis finansuojamos išlaidos 2022 m. sudarė 1,0 % BVP (2021 m. – 1,3 %). Nacionalinėmis lėšomis finansuojamos investicijos turėjo 0,2 procentinio punkto skatinamąjį poveikį fiskalinės politikos kryptčiai⁹. Todėl Lenkija išlaikė nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas, kaip rekomendavo Taryba. Be to, nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimo skatinamasis poveikis fiskalinės politikos kryptčiai sudarė 2,3 procentinio punkto. Šis reikšmingas skatinamasis poveikis apėmė priemonių, kuriomis siekta sumažinti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį, papildomą poveikį (1,9 % BVP papildomos grynosios biudžeto išlaidos) ir iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo išlaidas (0,5 % BVP). Todėl Lenkija pakankamai kontroliavo nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą;

---

⁷ 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendacija, kurioje pateikiama Tarybos nuomonė dėl 2021 m. Lenkijos konvergencijos programos (OL C 304, 2021 7 29, p. 98).

⁸ Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip pirminių išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones), išskyrus su COVID-19 krize susijusias laikinas neatidėliotinas priemones, bet įskaitant Priemonės ir kitų Sąjungos fondų negražintina parama (dotacijomis) finansuojamas išlaidas, pokytis, palyginti su vidutinės trukmės potencialiu augimu. Daugiau informacijos pateikta fiskalinės statistikos lentelių 1 langelyje.

⁹ Kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turėjo 0,8 procentinio punkto BVP skatinamąjį poveikį, kuris didele dalimi atspindi vyriausybės paramą finansų įstaigoms.

- (16) makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos 2023 m. konvergencijos programoje pateiktos biudžeto projekcijos, atitinka Komisijos 2023 m. pavasario prognozę dėl 2023 m. ir vėlesnio laikotarpio. Vyriausybė prognozuoja, kad realusis BVP 2023 m. išaugs 0,9 %, o 2024 m. – 2,8 %. Tuo tarpu Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. realiojo BVP augimas bus šiek tiek mažesnis – 0,7 %, o 2024 m. – 2,7 %, daugiausia dėl mažesnio prognozuojamo vidaus paklausos poveikio;
- (17) 2023 m. konvergencijos programoje vyriausybė numato, kad 2023 m. valdžios sektoriaus deficitas padidės iki 4,7 % BVP. 2023 m. padidėjimas daugiausia susijęs su padidėjusiomis išlaidomis gynybai, sveikatos priežiūrai, viešojo sektoriaus darbo užmokesčiui ir pensijų indeksavimui, o priemonių, kuriomis siekiama sušvelninti ekonominę ir socialinę energijos kainų kilimo poveikį, išlaidos turėtų išlikti didelės. 2023 m. konvergencijos programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP padidės nuo 49,1 % 2022 m. pabaigoje iki 50,5 % 2023 m. pabaigoje. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. valdžios sektoriaus deficitas bus 5,0 % BVP. Tai yra daugiau nei 2023 m. konvergencijos programoje prognozuojamas deficitas, daugiausia dėl 2023 m. konvergencijos programoje dar nenurodytų deficito mažinimo priemonių, kuriomis teikiama nepaprastoji pagalba ūkininkams. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatomas valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP panašus: 50,5 % 2023 m. pabaigoje;

(18) numatoma, kad 2023 m. valdžios sektoriaus balansui poveikį toliau darys priemonės, priimtose siekiant sušvelninti ekonominę ir socialinę energijos kainų kilimo poveikį. Jas daugiausia sudaro naujos priemonės, pavyzdžiui, elektros energijos ir dujų kainų įšaldymo schemos ir paramos priemonės, skirtos energijai imliai pramonei. Tų priemonių išlaidas iš dalies kompensuoja mokesčiai, taikomi už dujų ir elektros energijos gamintojų nenumatytą pelną. Atsižvelgiant į tas pajamas, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad paramos priemonių grynosios biudžeto išlaidos 2023 m. sudarys 1,7 % BVP¹⁰. Neatrodė, kad dauguma 2023 m. priemonių būtų orientuotos į labiausiai pažeidžiamus namų ūkius ar įmones, ir jomis nėra visapusiškai išsaugomas kainos signalas mažinti energijos poreikį ir didinti energijos vartojimo efektyvumą. Todėl Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje apskaičiuota, kad tikslinių paramos priemonių, į kurias reikia atsižvelgti vertinant, kaip laikomasi 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacijos¹¹, suma 2023 m. sudarys 0,2 % BVP (palyginti su 0,1 % BVP 2022 m.). Prognozuojama, kad iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo biudžeto išlaidos, palyginti su 2022 m., sumažės 0,2 procentinio punkto BVP. Galiausiai tikimasi, kad 2023 m. valdžios sektoriaus balansui bus naudingas laipsniškas su COVID-19 krize susijusių laikinų neatidėliotinų priemonių (apskaičiuota, kad jos sudarė 0,7 % BVP) panaikinimas.

---

¹⁰ Šis skaičius rodo tų priemonių, įskaitant einamųjų pajamų ir išlaidų, taip pat atitinkamais atvejais – kapitalo išlaidų priemones, poveikį metiniam biudžetui.

¹¹ 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacija dėl 2022 m. Lenkijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2022 m. Lenkijos konvergencijos programos (OL C 334, 2022 9 1, p. 171).

- (19) 2022 m. liepos 12 d. rekomendacijoje Taryba rekomendavo Lenkijai imtis veiksmų 2023 m. užtikrinti, kad nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimas atitiktų bendrą neutralios politikos kryptį¹², atsižvelgiant į tolesnę laikiną ir tikslią paramą namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, ir iš Ukrainos bėgantiems žmonėms. Tuo pačiu Lenkija turėtų būti pasirengusi einamąsias išlaidas pritaikyti prie kintančios situacijos. Lenkijai taip pat rekomenduota didinti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, taip pat į energetinį saugumą atsižvelgiant į iniciatyvą „REPowerEU“, be kita ko, naudojantis Priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis;

---

¹² Remiantis Komisijos 2023 m. pavasario prognoze, numatoma, kad Lenkijos vidutinės trukmės laikotarpio (10 metų) potencialios gamybos apimties augimo vidurkis, naudojamas fiskalinės politikos kryptčiai įvertinti, nominaliaja verte bus 15,5 %.

(20) Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. fiskalinės politikos kryptis didelės infliacijos sąlygomis bus skatinamoji (–0,8 % BVP). Prieš tai, 2022 m., fiskalinės politikos kryptis buvo skatinamoji (–3,0 % BVP). Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones) augimo skatinamasis poveikis fiskalinės politikos kryptčiai 2023 m. turėtų sudaryti 0,8 % BVP. Tai apima 0,1 % BVP didesnes tikslinių paramos priemonių namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, išlaidas. Čia taip pat įtrauktos (0,2 % BVP) mažesnės išlaidos, susijusios su laikinos apsaugos teikimu iš Ukrainos perkeltiems asmenims. Todėl nacionalinėmis lėšomis finansuojamų grynujų pirminių einamųjų išlaidų skatinamojo poveikio nelemia tikslinė parama namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, ir iš Ukrainos bėgantiems žmonėms. Ekspansinį nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimą skatina netikslinės energetikos priemonės, didesnės išlaidos gynybai ir sveikatos priežiūrai, taip pat nuolatinis viešojo sektoriaus darbo užmokesčio ir socialinių išmokų didinimas. Apibendrinant, prognozuojamas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimas neatitinka 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacijos. Numatoma, kad Priemonės dotacijomis ir kitų Sąjungos fondų lėšomis finansuojamos išlaidos 2023 m. sudarys 1,8 % BVP, o nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų stabdomasis poveikis fiskalinės politikos kryptčiai turėtų sudaryti 0,2 procentinio punkto¹³. Todėl Lenkija planuoja finansuoti papildomas investicijas pasinaudodama Priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis, taip pat, kaip numatoma, ji neišlaikys nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų. Ji planuoja finansuoti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir į energetinį saugumą, tokiose srityse kaip pastatų energijos vartojimo efektyvumas, sausumos ir jūros vėjo energija, energijos kaupimas, tinklų modernizavimas, vandenilio gamyba ir tvarus judumas – šios investicijos finansuojamos Priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis;

---

¹³ Prognozuojama, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,6 procentinio punkto BVP stabdomąjį poveikį, atspindintį vyriausybės paramos 2022 m. finansų įstaigoms panaikinimo poveikį.

- (21) 2023 m. konvergencijos programoje numatoma, kad 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas sumažės iki 3,4 % BVP. Sumažėjimas 2024 m. iš esmės atspindi su energijos krize susijusios paramos priemonių panaikinimą. 2023 m. konvergencijos programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP 2024 m. pabaigoje padidės iki 52,4 %. Remiantis iki galutinio prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas sudarys 3,7 % BVP. Tai yra didesnis nei 2023 m. konvergencijos programoje prognozuojamas deficitas, daugiausia dėl programoje dar nenurodytų priemonių. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatomas panašus valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP: 53,0 % 2024 m. pabaigoje;
- (22) 2023 m. konvergencijos programoje numatyta 2024 m. laipsniškai panaikinti daugumą energijos paramos priemonių. Komisijos dabartiniu vertinimu, 2024 m. energijos paramos priemonių grynas poveikis biudžetui sudarys 0,3 % BVP. Tai grindžiama prielaida, kad energijos kainos vėl nepradės didėti. Atrodo, kad dauguma energijos paramos priemonių, kurias planuojama toliau taikyti 2024 m., nėra orientuotos į pažeidžiamus namų ūkius ir jomis nėra visiškai išsaugomas kainos signalas mažinti energijos poreikį ir didinti energijos vartojimo efektyvumą;

- (23) Reglamentu (EB) Nr. 1466/97 raginama siekti metinio struktūrinio biudžeto balanso pagerėjimo siekiant vidutinės trukmės biudžeto tikslo, etalonu nustatant 0,5 % BVP pagerėjimą¹⁴. Atsižvelgiant į fiskalinio tvarumo aspektus ir poreikį sumažinti deficitą iki mažesnės nei Sutartyje nustatytos 3 % BVP pamatinės vertės, Komisijos nuomone, 2024 m. būtų tikslinga struktūrinį balansą pagerinti bent 0,5 % BVP. Siekiant užtikrinti tokį pagerėjimą ir laikantis Komisijos metodikos, grynujų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių išlaidų augimas¹⁵ 2024 m. neturėtų viršyti 7,8 %, kaip nurodyta šioje rekomendacijoje. Be to, likusios energijos paramos priemonės (Komisijos dabartiniu vertinimu, 2023 m. jos sudarys 1,7 % BVP) turėtų būti laipsniškai panaikintos, jei tai bus įmanoma atsižvelgiant į energijos rinkos pokyčius ir pradėdant nuo mažiausiai tikslinių priemonių, o susijusios sutaupytos lėšos turėtų būti naudojamos valdžios sektoriaus deficitui mažinti. Remiantis Komisijos skaičiavimais, dėl to grynujų pirminių išlaidų augimas būtų mažesnis nei rekomenduotas 2024 m. didžiausias augimas. Be to, pagal Komisijos 2023 m. pavasario prognozę grynujų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimas 2023 m. neatitinka 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacijos. Jei tai būtų patvirtinta, būtų tikslinga 2024 m. sumažinti grynujų pirminių išlaidų augimą;
- (24) darant prielaidą, kad politika nesikeis, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2024 m. grynosios nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės išlaidos padidės 5,6 %, o tai yra mažiau nei rekomenduojamas augimo tempas. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatytas koregavimas yra šiek tiek mažesnis nei lėšos, sutaupytos visiškai laipsniškai panaikinus energijos paramos priemones, nes kai kurias energijos paramos priemones numatoma toliau taikyti ir 2024 m.;

---

¹⁴ Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnyje taip pat reikalaujama, kad valstybėms narėms, kurių valdžios sektoriaus skola viršija 60 % BVP arba kuriose yra didesnė skolos tvarumo rizika, būtų taikomas didesnis nei 0,5 % BVP koregavimas.

¹⁵ Grynosios pirminės išlaidos apibrėžiamos kaip nacionalinėmis lėšomis finansuojamos išlaidos, atėmus diskrecines pajamų priemones ir neįskaitant palūkanų išlaidų bei ciklinių nedarbo išlaidų.

- (25) remiantis 2023 m. konvergencijos programa, valstybės investicijos turėtų išlikti stabilios – 4,2 % BVP 2024 m., t. y. panašaus lygio kaip ir 2023 m. 2023 m. konvergencijos programoje nurodomos reformos ir investicijos, kuriomis tikimasi prisidėti prie fiskalinio tvarumo ir tvaraus bei integracinio augimo. Tarp jų – fiskalinės sistemos reformos, kurios taip pat įtrauktos į gaivinimo ir atsparumo planą;
- (26) 2023 m. konvergencijos programoje išdėstyta vidutinės trukmės fiskalinė kryptis iki 2026 m. 2023 m. konvergencijos programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas sumažės iki 2,9 % BVP 2025 m. ir 2026 m. išliks tokio pat lygio. Todėl planuojama, kad 2025 m. valdžios sektoriaus deficitas bus mažesnis nei 3 % BVP. 2023 m. konvergencijos programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP padidės nuo 52,4 % 2024 m. pabaigoje iki 55,4 % iki 2026 m. pabaigos;
- (27) tebėra daug galimybių didinti viešųjų išlaidų socialinėms išmokoms veiksmingumą. Socialinės išmokos didele dalimi vis dar nėra tikslingos ir nėra grindžiamos namų ūkio materialine padėtimi. Tikslingesnis išmokų paskirstymas padėtų efektyviau naudoti viešuosius išteklius siekiant kovoti su skurdu ir remti tuos, kuriems pagalbos reikia labiausiai;
- (28) sparčiai senėjanti visuomenė kelia sunkumų Lenkijos pensijų sistemai. Dabartinėje pensijų sistemoje daroma prielaida, kad pensinis amžius nedidėja, net jei vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė ir metai, praleisti išėjus į pensiją, toliau ilgėja. Dabartinė nustatyto dydžio įmokų pensijų sistema užtikrina sistemos finansinę pusiausvyrą, tačiau dėl to ateityje labai sumažėtų pensijų išmokos, palyginti su galutiniu darbo užmokesčiu. Tai reikštų, kad didelei daliai pensininkų gręstų skurdas. Komisijos analizė rodo, kad vien tam, kad išlaikytų artimą dabartiniam išmokų lygį, Lenkija iki 2070 m. turėtų išleisti papildomus 6,7 % savo BVP. Dėl neseniai įvykusių bendrosios pensijų sistemos pokyčių ir brangiai kainuojančių specialių pensijų sistemų pensijų išmokos dabartiniams pensininkams tapo dosnesnės. Dėl to sumažėjo paskatos dirbti ilgiau nei palyginti mažas pensinis amžius (60 metų moterims ir 65 m. vyrams) ir padidėjo su visuomenės senėjimu susijęs išlaidų spaudimas;

(29) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir to reglamento V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų, kurios turi būti įgyvendintos iki 2026 m. Dėl to, kad Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas buvo priimtas vėlai – 2022 m. birželio mėn., jį įgyvendinti buvo gerokai vėluojama. Teismų nepriklausomumo ir nešališkumo stiprinimas ir teisėjų, kuriems poveikį daro Aukščiausiojo Teismo Drausmės bylų kolegijos sprendimai drausminėse bylose ir teisėjų imuniteto bylose, padėties ištaisymas yra išankstinė sąlyga, kad Komisija galėtų šaliai išmokėti bet kokias išmokas ir užtikrinti Sąjungos finansinių interesų apsaugą – taip būtų sudarytos sąlygos greitai ir nuosekliai įgyvendinti planą. Lenkija pradėjo įgyvendinti pagrindines gaivinimo ir atsparumo plano priemones, įskaitant reformas fiskalinės sistemos, sveikatos priežiūros, skaitmeninės pertvarkos, energijos vartojimo efektyvumo ir darbo rinkos srityse. Nors Lenkija oficialiai nepateikė nei plano priedėlių, nei skyriaus „REPowerEU“, toliau vyksta diskusijos su Komisija. 2023 m. kovo 31 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 14 straipsnio 6 dalį Lenkija pareiškė ketinanti prašyti 23 mlrd. EUR papildomos paskolų paramos pagal Priemonę. Į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą greitai įtraukus naują skyrių „REPowerEU“ bus sudarytos sąlygos finansuoti papildomas reformas ir investicijas, kuriomis remiamas Lenkijos strateginių tikslų energetikos ir žaliosios pertvarkos srityse įgyvendinimas. Siekiant sėkmingai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, taip pat kitą tame plane nenumatytą ekonominę ir užimtumo politiką, kad būtų užtikrinta plati atsakomybė už bendrą politinę darbotvarkę, tebėra svarbus sistemingas ir veiksmingas vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas, taip pat bendra socialinio dialogo kokybė;

- (30) 2022 m. Komisija patvirtino visus Lenkijos sanglaudos politikos programavimo dokumentus. Kad Lenkijoje būtų įgyvendinamos žalioji ir skaitmeninė pertvarkos, didinamas ekonominis ir socialinis atsparumas ir vykėtų darnus teritorinis vystymasis, labai svarbu sanglaudos politikos programas įgyvendinti sparčiai, užtikrinant papildomumą ir sinergiją su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, įskaitant skyrių „REPowerEU“;
- (31) be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu ir sanglaudos politikos programomis, Lenkijai kyla tam tikrų papildomų uždavinių, susijusių su investavimo aplinka, energetikos politika ir žaliaja pertvarka;
- (32) teisingumo sistemos nepriklausomumas, veiksmingumas ir kokybė yra labai svarbūs stabiliai ir nuspėjamai verslo aplinkai, taip pat investavimo aplinkai. Jos atlieka svarbų vaidmenį siekiant tvaraus ekonomikos augimo vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu. Investavimo aplinką Lenkijoje ir toliau blogina didelė problema, susijusi su teisine valstybe, be kita ko, teisminių institucijų nepriklausomumu, kaip matyti iš kelių Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – Teisingumo Teismas) ir Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų. Be to, 2023 m. vasario 15 d. Komisija Teisingumo Teismui apskundė Lenkiją dėl Lenkijos Konstitucinio Teismo padarytų Sąjungos teisės pažeidimų ir Teismo praktikos pažeidimų, kuriais visų pirma ginčijama Sąjungos teisės viršenybė;

(33) Lenkijos energijos rūšių derinyje labai dominuoja iškastinis kuras, 2021 m. anglis sudarė apie 60 %, o atsinaujinantieji energijos išteklių – tik 13 %. Lenkija nustojo importuoti gamtines dujas iš Rusijos nuo 2022 m. balandžio mėn., o naftą – nuo 2023 m. vasario mėn. Pastarųjų metų įvairinimo pastangos sumažino poveikį šalies energijos tiekimo saugumui. Lenkija priklausomybę nuo iškastinio kuro sumažino kur kas mažiau nei kitos valstybės narės. Lenkija vis dar turi daug galimybių šalinti reglamentavimo ir administracines kliūtis, trukdančias sparčiau naudoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius. Siekiant sumažinti Lenkijos ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro ir pasiekti poveikio klimatui neutralumą, labai svarbu didinti energijos gamybą iš atsinaujinančiųjų išteklių. Kad išnaudotų atsinaujinančiųjų energijos išteklių potencialą, Lenkija turi tobulinti savo energijos perdavimo ir skirstymo, taip pat energijos kaupimo vidaus tinklus ir reformuoti savo reglamentavimo aplinką. Visų pirma Lenkija turėtų įgyvendinti priemones, kad pašalintų kliūtis, trukdančias atsinaujinančiųjų energijos išteklių leidimų išdavimo procesui. Tos priemonės turėtų būti daugiausia skirtos: i) atsinaujinančiųjų energijos išteklių įtraukimui į teritorijų planus spartinti; ii) atsinaujinančiųjų išteklių energijai gaminti tinkamoms vietoms kurti; iii) prijungimo prie tinklo leidimų taisyklėms iš dalies pakeisti ir iv) pasenusiems bei neefektyviems paskirstymo tinklams modernizuoti. Reikia dėti daugiau pastangų, kad: i) pramonė galėtų naudotis švaria energija sudarant ilgalaikes elektros energijos pasiūlos ir paklausos sutartis, pvz., elektros energijos pirkimo sutartis; ii) būtų panaikinti energetikos bendrijoms taikomi apribojimai ir iii) skatinamas atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimas centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje;

- (34) Laikotarpiu nuo 2022 m. rugpjūčio iki 2023 m. kovo mėn. gamtinių dujų suvartojimas Lenkijoje sumažėjo 13 %, palyginti su dujų suvartojimo vidurkiu per tą patį laikotarpį per ankstesnius penkerius metus, – kiek mažiau nei 15 % mažinimo tikslas, nustatytas Tarybos reglamente (ES) 2022/1369¹⁶. Lenkija skatinama dėti daugiau pastangų, kad laikinai sumažintų dujų poreikį iki 2024 m. kovo 31 d. pagal Tarybos reglamentą (ES) 2023/706¹⁷. Nepaisant tam tikrų priemonių, skirtų energijos paklausai mažinti, reikia dėti daugiau pastangų, kad padidėtų ypač gyvenamųjų pastatų ir centralizuoto šilumos tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumas. Galutinės energijos suvartojimas Lenkijoje 2021 m. buvo 75,2 mln. tne, o pastarąjį dešimtmetį jis didėjo. Daugiau kaip pusei gyvenamųjų pastatų šildymui reikalingos energijos šiuo metu naudojamos anglys (jos naudojamos tiesiogiai arba netiesiogiai centralizuotai tiekiant šilumą). Tačiau gyvenamieji pastatai iš esmės tebėra neefektyvūs energijos požiūriu, todėl didėja investicijų poreikiai, palyginti su kitomis valstybėmis narėmis. Be to, centralizuoto šilumos tiekimo sektoriui reikalingos tikslinės reformos ir didesnės investicijos, kad būtų paspartintas jo priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas, padidintas jo efektyvumas ir užtikrintas ilgalaikis finansinis gyvybingumas;
- (35) 2005–2021 m. vidaus transporto, išskyrus aviaciją, išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis Lenkijoje padidėjo 88,3 %, o tai akivaizdžiai skiriasi nuo vidutinio 7,5 % sumažėjimo Sąjungoje. Prognozuojama, kad net ir taikant papildomas priemones, įtrauktas į Lenkijos energetikos ir klimato srities veiksmų planą, iki 2030 m. šio sektoriaus išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis vis dar bus 56 % didesnis nei 2005 m. Remiantis Lenkijos atsparumo ir ekonomikos gaivinimo plane numatytais reformomis ir investicijomis, būtina dėti daugiau pastangų siekiant skatinti tvarias viešojo transporto rūšis. Vidaus transporto elektrifikavimas turi būti derinamas su elektros energijos tiekimo priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu, kad būtų veiksmingai sumažintas sektorių išmetamų teršalų kiekis;

---

¹⁶ 2022 m. rugpjūčio 5 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/1369 dėl koordinuotų dujų poreikio mažinimo priemonių (OL L 206, 2022 8 8, p. 1).

¹⁷ 2023 m. kovo 30 d. Tarybos reglamentas (ES) 2023/706, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2022/1369, kiek tai susiję su dujų poreikio mažinimo priemonių taikymo laikotarpio pratęsimu ir jų įgyvendinimo ataskaitų teikimo bei stebėjimo sustiprinimu (OL L 93, 2023 3 31, p. 1).

- (36) kliūčių pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos kyla dėl to, kad žaliajai pertvarkai esminės svarbos turinčiuose sektoriuose ir profesijose, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos, diegimo ir techninės priežiūros sektorius, trūksta darbo jėgos ir įgūdžių. Siekiant sumažinti įgūdžių trūkumą ir skatinti įtrauktį į darbo rinką bei darbo jėgos perskirstymą labai svarbu turėti aukštos kokybės švietimo ir mokymo sistemas, atitinkančias kintančius darbo rinkos poreikius, ir tikslinių kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo priemonių. Siekiant pasinaudoti neišnaudota darbo jėgos pasiūla, šios priemonės turi būti prieinamos, visų pirma fiziniams asmenims ir sektoriuose bei regionuose, kuriuos žaliaji pertvarka veikia labiausiai. Vykstant žaliajai pertvarkai Lenkijoje pastaraisiais metais vis labiau trūksta darbo jėgos pagrindiniuose sektoriuose, taip pat dėl to, kad trūksta atitinkamų įgūdžių, ir tai trukdo pereiti prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos. Remiantis pateiktais duomenimis, 2022 m. darbo jėgos trūkumas buvo vienas iš veiksnių, ribojančių gamybą pramonės (63,4 % įmonių) ir statybos (74,6 % įmonių) sektoriuose;
- (37) atsižvelgdama į Komisijos vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2023 m. konvergencijos programą, o jos nuomonė¹⁸ atspindėta 1 rekomendacijoje,

---

¹⁸ Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 9 straipsnio 2 dalį.

REKOMENDUOJA Lenkijai 2023 ir 2024 m. imtis šių veiksmų:

1. Kaip galima greičiau 2023 ir 2024 m. laipsniškai panaikinti galiojančias neatidėliotinas energijos paramos priemones, valdžios sektoriaus deficitui mažinti panaudojant su tuo susijusias sutaupytas lėšas. Jei dėl vėl padidėjusių energijos kainų reikėtų imtis naujų paramos priemonių arba toliau taikyti esamas paramos priemones, užtikrinti, kad tokiomis paramos priemonėmis būtų siekiama apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius ir įmones, kad jos būtų fiskaliniu požiūriu prieinamos ir išlaikytų paskatas taupyti energiją.

Užtikrinti apdairią fiskalinę politiką, visų pirma ribojant nacionalinėmis lėšomis finansuojamų grynujų pirminių išlaidų nominalų padidėjimą 2024 m., kad jis neviršytų 7,8 %¹⁹.

Išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas viešąsias investicijas ir užtikrinti veiksmingą dotacijų pagal Priemonę ir kitų Sąjungos fondų lėšų įsisavinimą, visų pirma siekiant skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas.

Laikotarpiu po 2024 m. toliau vykdyti vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinę laipsniško ir tvaraus konsolidavimo strategiją, kartu vykdant investicijas ir reformas, kuriomis skatinamas didesnis tvarus augimas, kad būtų užtikrinta apdairi vidutinės trukmės fiskalinė būklė.

Didinti viešųjų išlaidų veiksmingumą, be kita ko, tikslingiau skiriant socialines išmokas.

Užtikrinti būsimų pensijų išmokų adekvatumą ir pensijų sistemos tvarumą imantis priemonių faktiniam pensiniam amžiui didinti ir pertvarkant lengvatines pensijų sistemas.

---

¹⁹ Vertinama, kad tai atitinka metinį struktūrinio biudžeto balanso pagerėjimą bent 0,5 % BVP 2024 m., kaip aprašyta 23 konstatuojamojoje dalyje.

2. Skubiai pasiekti reikiamas tarpines ir siektinas reikšmes, susijusias su Sąjungos finansinių interesų apsauga, kad būtų galima greitai ir nuosekliai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Kuo greičiau užbaigti rengti skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima skubiai pradėti jį įgyvendinti. Tęsti spartų sanglaudos politikos programų įgyvendinimą, užtikrinant glaudų papildomumą ir sinergiją su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu.
3. Gerinti investavimo aplinką, be kita ko, užtikrinant teismų nepriklausomumą.
4. Paspirtinti laipsnišką iškastinio kuro atsisakymą ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą. Reformuoti prisijungimo prie tinklo leidimų ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių, įskaitant energetikos bendruomenes, biometaną ir vandenilį iš atsinaujinančiųjų išteklių, teisinę sistemą. Įgyvendinti energijos taupymo ir dujų poreikio mažinimo priemonės. Didinti investicijas į pastatų energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti centralizuoto šilumos tiekimo priklausomybę nuo iškastinio kuro, kad būtų sprendžiama energijos nepritekliaus problema. Toliau skatinti tvarias viešojo transporto rūšis. Dėti daugiau politikos pastangų siekiant suteikti ir įgyti žaliajai pertvarkai, be kita ko, pastatų renovacijai, reikalingų įgūdžių ir kompetencijų.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė